

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного

факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

Предметна спеціальність

014.01 Середня освіта. Українська мова і література.

Додаткова предметна спеціальність

014.02 Середня освіта (Мова і література. Англійська мова)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма

Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

Обсяг дисципліни

5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни

ОПП.02

Мова навчання

українська

Статус дисципліни

обов'язкова (цикл загальної підготовки)

Факультет

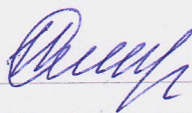
гуманітарно-педагогічний

Кафедра

української філології

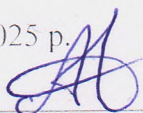
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт *	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	4	7	5	150	50	32		18		70		30		+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» за спеціальністю 014 Середня освіта.

Програму склала к.філол.н. Інна ПРИЙМАК

Схвалено на засіданні кафедри української філології

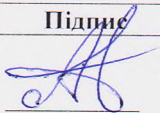
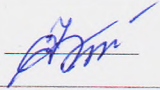
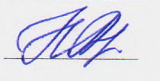
Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завкафедри української філології Анатолій ЯНЧИШИН

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Оксана ЮЩИШИНА
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри української філології, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет	_____	Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет	_____	Оксана ЮЩИШИНА
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет	_____	Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна „Історія української літератури ХХ ст.” є важливою складовою частиною підготовки фахівців з курсу „Історія української літератури”.

Пререквізити – ОЗП 03 Вступ до літературознавства, ОЗП 08. Сучасний літературний процес ОПП 02. Історія української літератури, ОПП.01 Історія зарубіжної літератури.

Постреквізити – ОПП 02 Історія української літератури, ОПП 01 Історія зарубіжної літератури; ОПП 03. Курсова робота з української літератури та методики її навчання; ОПП 14 Дитяча література; Атестаційний іспит з української мови та літератури.

Відповідно до **ОПП** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити: **компетентності.**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК 3. Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК 11. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 12. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду.

ФК 15. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 16. Здатність орієнтуватися у світовому літературному процесі (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки світового письменства для формування свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

програми результати навчання.

ПРН 5. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 8. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самооаналіз ефективності уроків.

ПРН 9. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 14. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів;

твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 16. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 17. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 18. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 20. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів.

ПРН 21. Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 23. Застосовує сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 24. Планує, організовує, здійснює і презентує прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.

Мета дисципліни – поглибити та розширити вміння студентів розуміти та усвідомлювати процес становлення та розвитку української літератури. XX ст.

Предмет дисципліни. Літературний процес XX ст.: основні тенденції та закономірності його розвитку.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички із засвоєння особливостей літературного процесу XX ст., новаторських показників розвитку письменства, специфіки розвитку нової української літератури.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати закономірності розвитку літературного процесу; вміти визначати характер і напрям розвитку нової української літератури XX ст.; уміти аналізувати особливості сюжету і композиції, конфлікту і системи характерів вивчених художніх творів; критично оцінювати наукові праці, присвячені ним.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин		
	Денна форма		
	Л	ПЗ	СР
Тема 1. Вступ. Особливості національно-культурного відродження в Україні на межі епох.	2		8
Тема 2. Поетична, прозова та драматургічна спадщина. «Розстріляне Відродження». Європейські тенденції українського мистецтва в Україні 20-30-х років XX століття.	10	4	9
Тема 3. Соцреалізм як тоталітарна художня культура. Творчість українських митців періоду II Світової війни.	2	2	8
Тема 4. Концепція розвитку національної ідеї в українському письменстві: п'ятдесятники в еміграції і шістдесятники в Україні.	8	2	9
Тема 5. Розвиток прозових жанрів. Химерна проза.	4	2	9
Тема 6. Дисидентський рух в Україні.	2	2	9
Тема 7. Літературно-мистецький рух в Україні у 80-ті роки XX століття.	2	2	9

Тема 8. Літературно-мистецький рух в Україні у 90-ті роки ХХ століття	2	2	9
Загальна кількість годин:	32	18	70

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1.3 МІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

№ п/п	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1.	Лекція 1. Вступ. Українська література під час національно-визвольних змагань. Жанрово-стильові тенденції доби. Особливості пізнього українського імпресіонізму, пізнього символізму, революційного романтизму у порівнянні з класичним імпресіонізмом, раннім символізмом, романтизмом та неоромантизмом [1: 167-188; 2: 175-190; 3: 117-129; 4; 5: 28-45; 6: 15-54.]	2
2.	Лекція 2. Розвиток поезії у 20-30-ті рр.. Характеристика різних літературних угруповань («Гарт», «Плут», «Ланка» – згодом МАРС, «неокласики», ВАПЛІТЕ, «Аспанфут» – згодом «Нова генерація», «Авангард», ВУСПП, «Молодняк», «Західна Україна». Спалах Літературної дискусії 1925-1928 рр.	2
3.	Лекція 3. Творчість П. Тичини. М. Рильського, Є Плужника. «неокласиків». В. Сосюри, В. Свідзинського, М. Семенка, В.Еллана, В.Чумака, Л.Первомайського. [1: 190-197; 3: 134-140; 5: 55-67; 6: 65-80; 9, 16]	2
4.	Лекція 4. Формування нової української прози 20-х років, її рух від малої епічної форми (А.Заливчий, Г.Михайличенко, Г.Косинка, М.Хвильовий та ін.) до роману (Ю.Яновський, В.Підмогильний, А.Головко та ін.), її жанрово- стильовий спектр.Експериментальна проза 20-х років: Осмислення трагедії нації та людини у творах [1: 200-228; 3: 146-158; 5: 72-87; 6: 87-96; 11, 15, 18]	2
5.	Лекція 5 Розвиток українського театру та драматургії. Поєднання традицій і новаторства. Відмінність художніх концепцій у режисерській практиці Л.Курбаса (експериментальне синкретичне мистецьке об'єднання «Березіль») і Г.Юри (реалістично-побутовий театр ім. І.Франка). Проблемно-тематичні і жанрово-стильові пошуки драматургів. [1: 190-197; 3: 151-155; 5: 55-67; 6: 83-88; 10]	2
6.	Лекція 6. Література Західної України. Стрілецька поезія. Літературні напрями. Поезія Б.-І.Антонича – найпомітнішої творчої особистості міжвоєнних десятиліть. Проза Ірини Вільде [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2
7.	Лекція 7. «Соціалістичний реалізм» – штучний напрям у літературі та мистецтві, ініційований компартією, можливий лише в межах соціалістичного режиму. Деформація естетичних категорій, надання їм політичного, вузько класового змісту.Література періоду II світової війни. [1: 234-238; 3: 160-162; 5: 88-95; 6: 82-88;]	2
8.	Лекція 8. Література еміграції. Виникнення політичної еміграції, її політична, науково-освітня і культурно-мистецька діяльність. «Празька школа» поетів (Ю.Дараган, Ю.Липа, Н.Лівицька-Холодна, О.Лятуринська, Є.Маланюк, Л.Мосендз, О.Ольжич, О.Теліга та ін.) [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2
9.	Лекція 9. Проза Ю.Косача (збірки оповідань і новел «Чорна пані», «Клубок Аріадни», «Тринадцята чота»). Епічна трилогія «Волинь» У.Самчука про долю українського селянства в першій третині ХХ ст. Його романи «Марія», «Гори говорять». Романістика Івана Багряного.	2
10.	Лекція 10. «Шістдесятники» – умовна назва широкого культурологічного руху, зумовленого «хрущовською відлигою» та загально естетичною переорієнтацією літератури; подолання ілюзій «гуманного соціалізму» [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2

11.	Лекція 11. Розвиток поетичних жанрів. Творчість В. Симоненка, Л. Костенко. М. Вінграновського. Роль літературних критиків (І.Дзюба, І.Світличний, М.Коцюбинська, В.Іванисенко та ін.) у динаміці «шістдесятництва». [1: 200-217; 2: 344-348; 3: 158-170; 5: 92-143; 6: 98-152; 15: 167-188; 21]	2
12.	Лекція 12- Тяжіння до широких епічних полотен. М.Стельмах: продовження трилогії сільського життя – романи «Хліб і сіль», «Кров людська – не водиця», невдале «примирення» ментальності українця з класовою ідеологією (роман «Правда і кривда»). Інтерпретація Другої світової війни з позицій «гуманістичного соціалізму» в романах «Дикий мед» Л.Первомайського і «Людина і зброя» О.Гончара. Проблема історичної пам'яті, розв'язувана з позицій соціалістичних ідеологем (романи «Тронка», «Циклон»), конфлікт з ними в романі «Собор» О.Гончара. Робота І.Вільде над романом-епосом «Сестри Річинські». Засилля «виробничого роману» як імітації художньої прози. Історична белетристика П.Загребельного як протистояння цій тенденції (романи «Диво», «Первоміст», «Смерть у Києві», «Євпраксія», «Роксолана», «Я, Богдан») [1: 220-234; 2: 349-351; 3: 171-178; 5: 147-160; 6: 155-174; 10]	2
13.	Лекція 13. Оновлення української прози. Актуалізація «химерної» прози: повість «Маслини», роман «Катастрофа», збірка оповідань «Білий кінь Шептало» В.Дрозда. Яскраві дебюти Вал.Шевчука, Є.Гуцала, Ю.Щербака. Гр.Тютюнника та ін. [1: 362-368; 2: 442-467; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 314-318; 20]	2
14.	Лекція 14. Дисидентський рух в Україні, причини його виникнення, особливості та перебіг. Участь у ньому письменників. Творчість В. Стуса. [1: 273-314; 2: 395-436; 3: 201-254; 5: 250-278; 6: 263-296; 20]	2
15.	Лекція 15. Загальна характеристика літературного процесу 80-х рр.. ХХ ст. Розвиток поезії та прози, літературні угруповання. Розвиток [1: 234-241; 2: 357-364; 3: 178-182; 5: 163-182; 6: 174-213; 19]	2
16.	Лекція 16. Суспільні та історичні умови літературного процесу 90-х років ХХ століття. Постмодернізм як художня методологія літератури 90-х	2
Загальна кількість годин:		32

5.2 Зміст практичних занять

№№	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст практичних занять	Кіл-ть годин
1.	Розвиток поезії у 20-30-ті рр ХХ ст. Специфіка Літературної дискусії 1925-1928 рр.Творчість П. Тичини. М. Рильського, Є Плужника. «неокласиків». В. Сосюри, В. Свідзинського, М. Семенка, В.Еллана, В.Чумака, Л.Первомайського. [1: 167-188; 2: 175-190; 3: 117-129; 4: 5: 28-45; 6: 15-54.]	2
2.	Розвиток нової української прози 20-х років, Експериментальна проза 20-х років: Осмислення трагедії нації та людини у творах Миколи Хвильового, Г. Косинки, В. Підмогильного. Творчість Миколи Куліша. [1: 200-228; 3: 146-158; 5: 72-87; 6: 87-96; 11, 15, 18]	2
3.	Розвиток української літератури на західноукраїнських землях у міжвоєнний період [1: 205-211; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2
4.	ІІ Світова війна в літературі. Творчість Олександра Довженка. Поетична творчість митців «Празької школи», діяльність МУРу. Проза українських письменників-емігрантів. Творчість Ю. Косача, І. Багряного, У. Самчукка. [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2
5.	Розвиток поетичних жанрів. Творчість В. Симоненка, Л. Костенко. М. Вінграновського. [1: 240-278; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80;13, 14]	2
6.	Прозова творчість другої половини ХХ ст. Творчість М. Стельмаха, Олеся Гончара. [1: 220-234; 2: 349-351; 3: 171-178; 5: 147-160; 6: 155-174; 10]	2
7.	Оновлення української прози. Актуалізація «химерної» прози.	2

	[1: 362-368; 2: 442-467; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 314-318; 20]	
8.	Літературні угруповання «Бу-Ба-Бу». «ЛугоСад», творчість В. Герасимюка, В. Слапчука, І. Римарука. Розвиток прозових жанрів. [1: 234-241; 2: 357-364; 3: 178-182; 5: 163-182; 6: 174-213; 19]	2
9.	Оновлення української поезії та прози в 90-ті рр. XX ст. [1: 234-241; 2: 357-364; 3: 182-185; 5: 163-182; 6: 174-213; 19; 20]	2
		18

5.3. Зміст самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних домашніх завдань, підготовці до їх презентації і обговорення, у виконанні тестових завдань за теоретичним матеріалом у Moodle тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

№№	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст самостійної роботи	Кіл-ть годин
1	Тема 1. Вступ. Особливості національно-культурного відродження в Україні на межі епох.. 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до усного опитування	8
2	Тема 2. Поетична, прозова та драматургічна спадщина. «Розстріляне Відродження». Європейські тенденції українського мистецтва в Україні 20-30-х років XX століття. 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до тестового контролю	9
3	Тема 3. Соцреалізм як тоталітарна художня культура. Творчість українських митців періоду II Світової війни 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до виконання ІДЗ	8
4	Тема 4. Концепція розвитку національної ідеї в українському письменстві: п'ятдесятники в еміграції і шістдесятники в Україні 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до самостійної роботи	9
5	Тема 5. Розвиток прозових жанрів. Химерна проза. 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до виконання ІДЗ	9

6	Тема 6. Дисидентський рух в Україні. 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до тестового контролю	9
7	Тема 7. Літературно-мистецький рух в Україні у 80-ті роки ХХ століття 1. Підготовка до практичного заняття за темами 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	9
8	Тема 8. Літературно-мистецький рух в Україні у 90-ті роки ХХ століття 1. Підготовка до практичного заняття за темою 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2 Читання художніх текстів 3. Підготовка до підсумкового контролю	9
Загальна кількість годин:		70

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання практичних завдань; участь у обговоренні індивідуальних домашніх завдань);

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (опанування теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без правомірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://7eminar.ua/>, <https://seminar.expertus.com.ua/>, <https://sys2biz.com.ua/seminars/>, <https://finacademy.net/ua/webinars>, <https://www.coursera.org/>, <https://prometheus.org.ua/>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у «Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у третьому семестрі

Контрольні заходи				Аудиторна робота		Самостійна робота		Семестр о-вий контроль ь	Разом
Третій семестр									Сума балів
Тестовий контроль:				Практичні заняття (мінімум – 2 контрольні точки		ІДЗ*		Іспит	
Т 1-4	Т 5-8	Т 9-12	Т 13-16	Т*1-5	Т6-15	Т3	Т.5		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
6-10	6-10	6-10	6-10	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40	60-100**
24-40				6-10		6-10		24-40	

Примітка: ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений

викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом літературознавчою термінологією; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання (20 тестових питань, максимум – 10 балів)

Кількість правильних відповідей	0-11	12-13	14	15-16	17	18-20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість отриманих балів	0	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення

C	73-82		запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАЙ

1. Проблема періодизації історії української літератури.
2. Історичні умови розвитку української літератури 1910-1930-х років. Вплив політики «українізації» на розвиток літератури.
3. Літературні угруповання 20-х рр. XX ст.: пролетарські організації, футуристичні об'єднання, „попутники” й авангардисти.
4. Літературна дискусія 1925-1927 років : основні учасники, причини і наслідки. Участь М.Хвильового в літературній дискусії.
5. Творчість Павла Тичини 1918 – 1924 років: мотиви, образний синкретизм. Ситез слова й музики у збірці Павла Тичини „Сонячні кларнети”.
6. Збірка П.Тичини „Замість сонетів і октав ” провідні мотиви й образи.
7. „Неокласики»: мистецька платформа, художня творчість.
8. Творчі пошуки Миколи Куліша: стильовий вимір (на прикладі творів „Мина Мазайло”, „Патетична соната”).
9. Проза М.Хвильового: стильовий синтез на змістовому й формальному рівнях.
10. Психологічна проза В.Підмогильного: проблематика, специфіка внутрішнього світу героїв (на матеріалі оповідань „Старець”, „Гайдамака”, „Ваня”).
11. «Шістдесятництво» – унікальне літературно-мистецьке явище в Україні середини XX століття. Готичний профіль трагічного XX століття: дисидентство.
12. Проблема національної пам'яті у кіноповістях О. Довженка.
13. Проза Гр. Косинки: тематика, своєрідність її осмислення. Імпресіоністичні домінанти характеристик героїв в оповіданнях «За земельку», «На золотих богів».
14. Поетичний міфосвіт Б.-І. Антонича.
15. Традиція «в'язничої поезії» в українському письменстві.
16. Домінанти європейської поетичної традиції у мистецькому світогляді поетів 70-х рр. XX ст.
17. Духовні виміри дійсності митцями «витісненого покоління».
18. Мистецький феномен «Київської школи поезії»
19. Літературні школи та групи 70 – 80-х років
20. Тенденції розвитку новітньої української прози 60-80-х років XX ст.
21. Вплив латиноамериканської прози на появу «неоміфологізму».
22. Образ родової людини як типу національного характеру через «народно-міфологічний пласт»
23. Еволюція художнього мислення 70-х під впливом «химерної прози».

24. Нові ідеї в художньому мисленні українських прозаїків у другій половині XX століття.
25. висвітлення проблем народознавства у прозі 60-80-х років.
26. Стильове розмаїття і новизна поезії 80-х років XX століття
27. Літературно-мистецький рух в Україні у 90-ті роки XX століття
28. Літературний процес XX – поч. XXI ст.: постмодернізм, особливості розвитку в національній літературі.
29. Художньо-стильове розмаїття сучасної української літератури
30. Дослідження 70 – 80-х рр. у сфері філософії художньої творчості
31. Дослідження академічного Інституту літератури 70-80-ті роки.
32. Радикальна, філософська, художня трансформація української літератури Ліною Костенко.
33. Творчість М.Рильського періоду «третього цвітіння».
34. «Антитрадиціоналізм» у художній діяльності представників Нью-Йоркської групи
35. Дмитро Павличко – оригінальний майстер сонета.
36. Символічний образ собору в однойменному романі Олеса Гончара.
37. Духовні проблеми, порушені О. Гончаром у романі «Собор», крізь призму образу Єльки.
38. Тема війни у творчості Олеса Гончара. Становлення Сивоока як майстра і художника у романі П. Загребельного «Диво».
39. Образ Ярослава Мудрого у романі П. Загребельного «Диво». Історична правда й художній вимисел.
40. Драматизм образу Марусі Чурай з однойменного роману у віршах Л. Костенко.
41. Основні мотиви лірики Ліни Костенко.
42. Мотиви першої збірки В. Симоненка «Тиша і гім».
43. Символічний образ мадонни у поемі І. Драча «Чорнобильська мадонна».
44. Художнє осмислення проблем сучасності в поемі І. Драча «Чорнобильська мадонна».
45. Новаторство І. Драча в жанрі балади. Алегоричні образи соняшника й сонця у «Баладі про соняшник».
46. Маргінальні мотиви в новелах Григора Тютюнника «Син приїхав», «Оддавали Катрю».
47. Нетрадиційний підхід до вирішення проблеми «любовного трикутника» у новелі Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном».
48. Мотив незнищенності духу в поезії В. Стуса.
49. Ліричне осмислення В. Стусом причин і наслідків доби Руїни в поезії «За літописом Самовидця».
50. Роман-балада Валерія Шевчука «Дім на горі» – найяскравіший приклад необарокового стилю в сучасній українській літературі. Філософічність твору.
51. Народнопоетична основа вірша В. Симоненка «Лебеді материнства».
52. Мотиви жіночої долі у віршах В. Симоненка «Дума про щастя» і «Піч».
53. Символічне значення назви поеми В. Симоненка «Кирпатий барометр».
54. Інтимна лірика В. Симоненка.
55. Символічне значення образу крил у баладі І. Драча «Крила».
56. Проблема захисту рідної мови в сонетах Д. Павличка «Ти зрікся мови рідної», «О рідне слово, хто без тебе я?».
57. Алегоричний зміст вірша Д. Павличка «Коли помер кривавий Торквемада».
58. Образ матері у віршах Б. Олійника «Сива ластівка» і «Пісня про матір».
59. Екзистенціальні роздуми В. Стуса у вірші «Як добре те, що смерті не боюсь я...».
60. Функція кольорів у віршах Стуса «У цьому полі синьому, як льон...», «На колимським морозі калина...».
61. «Палімпсести» В. Стуса. Багатомотивність, герметичність і багатшаровість поезій.
62. Новаторський характер творчості М. Вінграновського.
63. Ідейно-художня своєрідність історичного роману у віршах «Берестечко» Ліни Костенко.
64. Осмислення сенсу людського буття у віршах Л.Костенко «Життя іде і все без коректур», мабуть, майбутнє».
65. Тема війни в поезії Л.Костенко «Пастораль XX століття», «Тут обелісків ціла рота».
66. Проблеми українського села в новелах Григора Тютюнника та Євгена Гуцала.
67. Оновлення жанру історичної філософської повісті Ю. Мушкетиком («Суд над Сенкою», «Смерть Сократа»).
68. В.Стус – поет-шістдесятник, людина морального абсолюту.
69. Проблематика та оригінальність «химерного роману з народних уст» О. Ільченка «Козацькому роду нема переводу, або Мамай і Чужа Молодиця».
70. Київська школа»: причини формування, концепція та вимушена «внутрішня еміграція» її представників.
71. Творчі доробки Василя Голобородька, Віктора Кордуна, Миколи Воробйова, Михайла Григоріва.
72. Стильові та жанрові пошуки львівського кола «Скрині» (Григорій Чубай, Олег Лишега, Микола Рябчук).
73. Покоління 70-х: заперечення літературного досвіду шістдесятників і взаємозв'язок з ними.
74. Література доби перебудови: на хвилі постмодернізму.

75. Літературні угруповання кінця 80-х – початку 90 років: «Пропала грамота», «Нова дегенерація», «Лу-Го-Сад» та інші. Характеристика засад та художніх здобутків цих літературних угруповань.
76. Апокаліптичний карнавал, іронія та гра – художні прийоми яскравого літературного гурту «Бу-Ба-Бу». Бубабізм як виклик тоталітарній системі. наліз поетичної творчості його представників (В.Неборака, Ю.Андруховича, О.Ірванця).
77. Творчість поетів-вісімдесятників: Василя Герасим'юка, Ігоря Римарука, Петра Мідянки, Івана Малковича, Наталії Білоцерківець та інших.
78. Тематичне та стилістичне розмаїття прози 80-х:
79. Особливості новелістики 80-х рр.. Творчість Ю. Андруховича, Є. Кононенко та ін...
80. Прозова спадщина Оксани Забужко «Сестро, сестро», «Дівчатка», Музей покинутих секретів».
81. Проза Юрія Андруховича: «Московіада», «Рекреації», «Перверзія», «Дванадцять обручів», «Таємниця».
82. Філософські основи літератури 90-х років минулого століття.
83. Особливості функціонування української літератури кінця ХХ ст
84. . Поети-«дев'ятдесятники» - «люди перелому»: поезії Юрія Бедрика, Мар'яни Савки, Романа Скиби, Маріанни Кіяновської та інших.
85. Різномісна творчість мистецького цеху «дев'ятдесятників»:
86. Новаторські тенденції прози Сергія Жадана,
87. Марія Матіос: між традицією і стилізацією
88. Поетичні угруповання дев'яностих років ХХ ст., особливості діяльності.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Історія української літератури І половини ХІХ ст. » повністю і в достатній кількості забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами.

13. Рекомендована література:

Основна

1. Бернадська Н. Українська література ХХ століття. К., 2002.
2. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 264 с.
3. Історія української літератури ХХ століття : У 2 кн. / За ред. В. Г. Дончика. К. : Либідь, 1998. 456 с.
4. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. У 3 т. / за ред. В. І. Кузьменко. Київ : Академвидав, 2013. 2017.
5. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. / авт.-уклад. Ю.І.Ковалів. К. : Академія, 2007. Т.1. 608 с. ; Т.2. 608 с.
6. Харчук Р.Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період: навч.посіб.. К.: ВЦ «Академія», 2018. 248 с.
7. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.

Додаткова література

8. Андрусак І. Літпроцесія: Рецензії, есеї, статті. Донецьк : Видавнична агенція «OST», 2002. 112 с.
9. Антологія альтернативної української поезії зміни епох. Друга половина 80-х – початок 90-х років / [упор. Ю. Позаяк]. Харків: Майдан, 2001. –184 с.
10. Антологія української поезії ІІ половини ХХ сторіччя / [автор передм. та упор. Ю. Ковалів]. К. : Гранослов, 2001. 432 с.
11. Голобородько Я. Поетична меритократія : Василь Герасим'юк, Ігор Римарук, Тарас Федюк К. : Факт, 2005. 105 с.
12. Дві тонни : Антологія поезії двотисячників / упор. Б.-О. Горобчук, О. Романенко. К. : Вид-во Романенка «Маузер», 2007. 304 с.
13. Моренець В. П. Оксиморон: Літературознавчі статті, дослідження, есеї. Київ : Медіа Груп, 2010. 528 с.
14. Зборовська Н., Ільницька М. Феміністичні роздуми. На карнавалі мертвих поцілунків. Львів : Літопис, 1999. 336 с.
15. Ільницький М. У фокусі віддзеркалень. Львів, 2005.
16. Ковалів Ю. Українська поезія першої половини ХХ століття. К., 2000.
17. Мовчан Р. У пошуках архіву: з історії української літератури ХХ ст. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018.
18. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. К. : Либідь, 1999. 447 с.
19. Панченко В. Літературний ландшафт України. ХХ століття. К.: Ярославів Вал, 2019.
20. Сірук В. Наративні структури в українській літературі 80-90-х років ХХ століття (типологія і внутрішньо текстові моделі) : монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 224 с.
21. Тарнашинська Л.Б. Презумпція доцільності : Абрис сучасної літературознавчої концептології К. : Вид. дім «Києвл-Могиялнська академія», 2008. 534 с.

22. Сильові тенденції української літератури XX ст.: Зб. К.: Фоліант, 2004. 284 с.

.14. Інформаційні ресурси

.Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра української філології). Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9193>

.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

.Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>